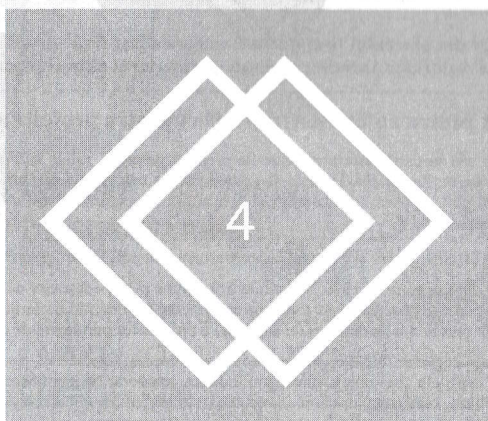


Libris.RO

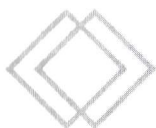
Respect pentru oameni și cărți



ANDREEA TABACU
LUCIAN PĂUN

Răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc

Universul Juridic
București
-2018-



CUPRINS

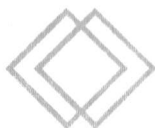
CAPITOLUL I. GENERALITĂȚI PRIVIND RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ	9
CAPITOLUL II. RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ	
A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI	13
<i>Secțiunea 1. Chestiuni generale</i>	13
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiune, natură juridică și reglementare</i>	14
<i>Secțiunea a 3-a. Trăsături ale răspunderii disciplinare a executorilor judecătorești</i>	21
<i>Secțiunea a 4-a. Abaterile disciplinare</i>	22
1. Noțiuni.....	22
2. Nerespectarea secretului profesional	26
3. Încălcarea incompatibilităților și interdicțiilor prevăzute de lege.....	35
3.1. Independența executorului judecătoresc	35
3.2. Incompatibilități	37
3.3. Interdicții.....	42
4. Săvârșirea unor fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale ori bunelor moravuri	45
5. Neîndeplinirea obligațiilor privind formarea profesională a executorilor judecătorești stagiaari, angajați pe bază de contract	51
6. Întârzierea sistematică și neglijența în efectuarea lucrărilor	53
7. Absența nejustificată de la birou	65

8. Omisiunea de a efectua publicitatea vânzării prin Registrul electronic de publicitate a vânzării bunurilor supuse executării silite, conform prevederilor art. 35 alin. (2)	66
<i>Secțiunea a 5-a. Sancțiunile disciplinare</i>	70
1. Noțiune. Sediul materiei. Clasificare	70
2. Particularitățile sancțiunilor disciplinare aplicabile executorilor judecătorești	73
3. Sfera sancțiunilor disciplinare	75
4. Aplicarea sancțiunilor disciplinare	93
5. Consecințele aplicării sancțiunilor disciplinare	96
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunea disciplinară</i>	96
1. Prezentare și sediul materiei	96
2. Noțiunea de acțiune disciplinară	98
3. Controlul asupra activității executorului judecătoresc	102
3.1. Prezentare	102
3.2. Controlul profesional	104
3.3. Controlul jurisdicțional	112
3.4. Raportul dintre cele două tipuri de control	115
4. Titularii acțiunii disciplinare	133
5. Competența de soluționare a acțiunii	140
5.1. Consiliul de Disciplină al Camerei executorilor judecătorești	140
5.2. Comisia Superioară de Disciplină a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești (CSD)	141
5.3. Instanța de judecată	142
6. Procedura de soluționare a acțiunii	145
6.1. Prezentare	145
6.2. Cercetarea prealabilă	146
6.3. Procedura acțiunii disciplinare	150
7. Calea de atac la CSD	153

CAPITOLUL III. PRACTICĂ JUDICIARĂ	156
Speța nr. 1. Fapte reglementate de art. 47 lit. c) din Legea nr. 188/2000	156
Speța nr. 2. Abateri disciplinare reglementate la art. 47 lit. c) din Legea nr. 188/2000	167
Speța nr. 3. Fapte reglementate de art. 47 lit. c) și e) din Legea nr. 188/2000	174
Speța nr. 4. Fapte prevăzute de art. 47 lit. c) din Legea nr. 188/2000	189
Speța nr. 5. Fapte reglementate de art. 44 lit. e) din Legea nr. 188/2000 [art. 47 lit. e) din Legea nr. 188/2000]	212
Speța nr. 6. Fapte reglementate de art. 44 lit. e) [actual art. 47 lit. e) din Legea nr. 188/2000]	219
Speța nr. 7. Fapte reglementate de art. 44 lit. e) [actual art. 47 lit. e) din Legea nr. 188/2000]	227
Speța nr. 8. Fapte reglementate de art. 47 lit. c) din Legea nr. 188/2000	240
Speța nr. 9. Fapte prevăzute de art. 47 lit. c) și e) din Legea nr. 188/2000	254
Speța nr. 10. Abateri disciplinare prevăzute de art. 47 lit. c) și e) din Legea nr. 188/2000	272
Speța nr. 11. Raportul între controlul efectuat de instanțele de executare asupra actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc și controlul efectuat de organele profesiei asupra întregii activități a executorului judecătoresc	337
Speța nr. 12. Posibilitatea analizării legalității actelor de executare în procedura disciplinară. Raportul cu procedura contestației la executare	354
Speța nr. 13. Aplicarea în timp a legii noi în materia contestației împotriva hotărârii pronunțate de Comisia Superioară de Disciplină a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești	360

Respect pentru oameni și cărți

Speța nr. 14. Constituirea comisiilor de disciplină. Caracterul normelor. Consecințe juridice	368
Speța nr. 15. Constituirea Consiliului de Disciplină	373
Speța nr. 16. Atacarea hotărârii Comisiei Superioare de Disciplină. Competența teritorială	385
Speța nr. 17. Dreptul la apărare în procedura disciplinară	388
Speța nr. 18. Individualizarea sancțiunii aplicate	403
BIBLIOGRAFIE	407



CAPITOLUL I

GENERALITĂȚI PRIVIND RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ

Răspunderea disciplinară ca noțiune trebuie legată în mod necesar de ideea de disciplină care se impune a fi urmată în activitatea desfășurată în orice domeniu. Fără ordine, fără organizare, fără respectarea unor reguli de conduită, atât de natură generală, cât și ținând de specificul activității desfășurate, nu este posibilă atingerea rezultatelor dorite. Dacă regulile bunului simț, cunoscute de toată lumea, trebuie respectate în orice raporturi sociale, în fiecare domeniu de activitate profesională intervin în mod natural și reguli specifice care se impun celor ce desfășoară activitatea respectivă, norme care sunt inerente și indispensabile asigurării scopului pentru care acea profesie a fost imaginată.

Ideea de disciplină se regăsește la nivelul dreptului comun, al muncii, fiind consacrată în normele Codului muncii, care recunoaște noțiunea de disciplină a muncii, pe care însă nu o definește în mod concret, dar de care îi leagă anumite consecințe juridice. Doctrina a ajuns la concluzia că disciplina muncii reprezintă o condiție necesară desfășurării activității fiecărui angajator sau unități, indiferent de specificul sau natura activității desfășurate, ea reprezentând pentru salariat o obligație juridică cuprinzând totalitatea îndatoririlor de serviciu asumate de angajat în cadrul raporturilor de muncă¹. În același timp, noțiunea relevă „o stare de ordine existentă în desfășurarea procesului de muncă rezultând din respectarea întocmai a

¹ Al. Țiclea, *Răspunderea disciplinară în raporturile de muncă, Legislație, Doctrină, Jurisprudență*, Ed. C.H. Beck, București, 2017, pp. 1-2.

Respect pentru oameni și cărți

normelor juridice care reglementează acest proces și din îndeplinirea de către toți participanții a obligațiilor asumate potrivit legii, contractelor colective de muncă și contractelor individuale de muncă¹.

În orice domeniu, disciplina se definește prin regulile și obligațiile impuse membrilor corpului profesional respectiv pentru exercitarea funcției sau prestarea muncii ori serviciului în bune condiții, cu respectarea ordinii necesare funcționării corespunzătoare în sfera de relații respectivă².

Disciplină muncii este astfel determinată de conținutul normelor juridice care impun conduita necesară bunei desfășurări a activității în fiecare domeniu, izvoarele fiind dintre cele mai diverse, raportându-se la noțiunea de lege *lato sensu*, care cuprinde și actele administrative cu caracter normativ prin care se stabilesc reguli de urmat în anumite sectoare de activitate.

În scopul asigurării respectării normelor de conduită, în general este recunoscută instituția răspunderii juridice, ca ansamblu de drepturi și obligații născute ca urmare a săvârșirii unei fapte ilicite care constituie cadrul de realizare a constrângerii prin aplicarea sancțiunii³.

Răspunderea juridică prezintă mai multe forme, în funcție de specificul raporturilor juridice în care sunt implicate persoanele a căror răspundere se antrenează. Este astfel reglementată: răspunderea civilă, administrativă, de dreptul muncii, fiscală, penală etc.⁴, în cadrul fiecărei ramuri de drept regăsind forme specifice de răspundere⁵.

¹ Ș. Beligrădeanu, I.T. Ștefănescu, *Dicționar de drept al muncii*, Ed. Lumina Lex, București, 1997, p. 59, *apud* Al. Țiclea, *op. cit.*, p. 2.

² I. Gârbuleț, *Abaterile disciplinare ale magistraților*, Biblioteca profesioniștilor, Ed. Universul Juridic București, 2016, p. 53.

³ Asupra definiției date de M. Costin în *Răspunderea juridică în dreptul RSR*, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 19745, pp. 31-32, în care autorul se referă la răspunderea juridică drept complex de drepturi și obligații. Definiția a fost preluată și în dreptul muncii – Al. Țiclea, *Răspunderea disciplinară în raporturile de muncă, Legislație, Doctrină, Jurisprudență*, *op. cit.*, p. 14.

⁴ E.E. Ștefan, *Răspunderea juridică, Privire specială asupra răspunderii în dreptul administrativ*, Ed. Pro Universitaria, București, 2013, pp. 51-52, 56.

⁵ Al. Țiclea, *Răspunderea disciplinară în raporturile de muncă, Legislație, Doctrină, Jurisprudență*, *op. cit.*, p. 15.

În literatura de specialitate administrativă, răspunderea disciplinară este definită prin raportare la încălcarea unei norme privind corectitudinea îndeplinirii atribuțiilor recunoscute de lege unei anumite persoane, abateră influențând negativ asupra calității serviciului prestat și asupra aplicării legii, aspect de natură să conducă la scăderea încrederii cetățenilor¹.

Răspunderea disciplinară în dreptul muncii vizează ansamblul normelor din legislația muncii care definesc abaterile disciplinare², stabilesc sancțiunile disciplinare și reglementează condițiile de fond și procedurale pentru aplicarea acestora³, astfel că, pornind de la această definiție de ordin general, se poate reține că răspunderea disciplinară specifică în fiecare domeniu care presupune prestarea unei activități de către un profesionist constituie ansamblul normelor din respectiva legislație care reglementează abaterile disciplinare, sancțiunile și condițiile pentru aplicarea acestora. Scopul răspunderii disciplinare se raportează la sancționarea faptei ilicite, de încălcare a normelor legale aplicabile în respectivul domeniu, astfel că răspunderea disciplinară este o formă a răspunderii juridice care constă în aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege pentru abaterile disciplinare săvârșite.

Pentru a vorbi despre răspundere disciplinară, este necesar să existe: un subiect al abaterii disciplinare, o încălcare a unei obligații prevăzute de lege sau a unei norme reglementând activitatea în domeniul respectiv, o valoare lezată, legătură cauzală între abatere și rezultatul produs, respectiv vinovăția autorului⁴, însă pentru antrenarea răspunderii disciplinare legea nu impune condiția producerii unui prejudiciu material ca o consecință a

¹ A. Trăilescu, *Drept administrativ*, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 160.

² Art. 247 alin. (2) C. mun. – „Abateră disciplinară este o faptă în legătură cu munca și care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă sau contractul colectiv de muncă aplicabil, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici.”

³ I.T. Ștefănescu, *Tratat teoretic și practic de dreptul muncii*, ed. a 3-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 769.

⁴ I. Gârbuleț, *Abaterile disciplinare ale magistraților*, op. cit., p. 55.

faptei săvârșite, întrucât săvârșirea faptei are drept consecință imediată crearea unei stări de pericol pentru buna desfășurare a activității în domeniul respectiv.

Răspundere disciplinară are un caracter personal, neputând fi antrenată pentru fapta unei alte persoane, și este independentă de celelalte forme de răspundere, persoana în cauză putând răspunde totodată penal sau civil ori patrimonial¹.

¹ E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, *Teoria generală și procedurile execuționale conform noului Cod de procedură civilă și noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 197.



CAPITOLUL II

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI

Secțiunea 1

Chestiuni generale

Răspunderea disciplinară, ca noțiune legată strâns de disciplina necesară în activitatea desfășurată în exercitarea unei anumite profesii liberale, nu beneficiază de o definiție în cadrul reglementărilor aplicabile acestor profesii, nici la nivelul dreptului muncii, în materia răspunderii disciplinare a salariaților, nefiind regăsită o explicație legală a acesteia.

Revine doctrinei rolul de a încerca definirea acestei noțiuni în raport de normele aplicabile fiecărei categorii de persoane, salariați, liber profesioniști, funcționari publici etc., pentru stabilirea regimului juridic aplicabil fiecărei categorii.

Dacă, în materia contractului individual de muncă, în Codul muncii nu se prevede o definiție, însă este reglementată posibilitatea antrenării răspunderii salariaților pentru nerespectarea disciplinei în muncă¹, cu atât mai puțin în privința profesiilor liberale, neexistând un cod sau o lege unică, nu se regăsesc atare explicații.

Ca formă a răspunderii juridice a executorilor judecătorești, răspunderea disciplinară poate fi antrenată alături de răspunderea civilă sau patrimonială

¹ C. Nenu, *Contractul individual de muncă*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, pp. 101-107.

a acestora în condițiile art. 45 din Legea nr. 188/2000¹, ori de răspunderea penală, dacă sunt întrunite cerințele legale.

Similar răspunderii din dreptul comun, pentru angajarea răspunderii civile patrimoniale, este necesar să rezulte săvârșirea unei fapte ilicite, prin încălcarea obligațiilor profesionale, existența unui prejudiciu, legătura causală și vinovăția executorului judecătoresc². În activitatea desfășurată executorul beneficiază de asigurare de răspundere profesională care se realizează prin Casa de asigurări constituită special în vederea acoperirii prejudiciilor produse asupra altor persoane.

În același timp, este posibilă angajarea răspunderii disciplinare a executorului judecătoresc, care este independentă de producerea unui prejudiciu, scopul instituirii acestei forme de răspundere fiind asigurarea unui serviciu public de calitate, fără a interesa efectiv prejudicierea concretă a unor persoane.

Răspunderea penală a executorului judecătoresc poate fi antrenată pentru fapte săvârșite de acesta în exercițiul profesiei, dacă sunt întrunite cerințele impuse de reglementarea penală, una și aceeași faptă putând determina angajarea ambelor tipuri de răspundere³.

Secțiunea a 2-a

Noțiune, natură juridică și reglementare

Răspunderea disciplinară a executorilor judecătorești trebuie înțeleasă prin raportare la ansamblul normelor din legislația specifică ce definesc

¹ Privind executorii judecătorești, republicată în M. Of. nr. 738 din 20 octombrie 2011, cu modificările ulterioare.

² C. Drăgușin, *Probleme practice ale răspunderii civile a executorului judecătoresc*, în E. Oprina, V. Bozeșan (coordonatori), *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, vol. 2, Ed. Universul Juridic, București, 2017, p. 280.

³ G.I. Ioniță, *Aspecte de drept comparat privind statutul executorului judecătoresc și particularitățile angajării răspunderii penale a acestuia*, în RRES nr. 2/2011, pp. 48-70; E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, op. cit., p. 197.

abaterile disciplinare, sancțiunile disciplinare și modul în care se aplică aceste sancțiuni, atât din perspectiva cerințelor de fond, cât și a celor procedurale.

Potrivit Legii nr. 188/2000, executorul judecătoresc îndeplinește atribuții în executarea silită a oricărui titlu executoriu, cu excepția celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat, bugetului Uniunii Europene și bugetului Comunității Europene a Energiei Atomice, dar și alte atribuții date prin lege în competența sa, fiind investit să îndeplinească un serviciu de interes public¹. În acest scop, în limitele competențelor legale, el întocmește acte de autoritate publică cu forța probantă prevăzută de lege² și nu poate refuza îndeplinirea unui act dat în competența sa decât în cazurile și în condițiile prevăzute de lege³.

Deși exercită o profesie liberală și independentă⁴, fără restricții ori constrângeri din punct de vedere profesional și economic, pe proprie răspundere⁵, în calitate de principal participant în faza a doua a procesului civil, executorul judecătoresc desfășoară o activitate de interes public, asigurând realizarea unui serviciu de interes public⁶, întocmind acte de autoritate publică⁷, activitatea sa aflându-se sub coordonarea și controlul Ministerului Justiției⁸ și ale organelor profesiei. Importanța activității desfășurate de

¹ Art. 1 alin. (1) și art. 2 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești.

² Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 188/2000.

³ Art. 6 din Legea nr. 188/2000.

⁴ E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, vol. I, *op. cit.*, p. 125. E. Hurubă, în I. Leș (coordonator), *Tratat de drept procesual civil*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 499. I. Leș, A. Stoica, *Statutul profesiei de executor judecătoresc în lumea contemporană: realități și perspective*, în RRES nr. 3/2011, p. 122-140.

⁵ E. Oprina, *Limitele controlului profesional asupra activității executorului judecătoresc în raport cu verificările instanței de executare*, în *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, *op. cit.*, vol. 2, p. 236.

⁶ A. Drăghici, *Deontologia funcționarului public*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005, pp. 93-94.

⁷ Art. 2 din Legea nr. 188/2000.

⁸ Art. 4 din Legea nr. 188/2000.

Respect pentru oameni și cărți

executorul judecătoresc față de prevederile legale menționate determină necesitatea asigurării unei coordonări și a unui control prin organe ale profesiei, dar și printr-o autoritate publică interesată de asigurarea calității serviciului prestat.

Controlul se realizează diferit, pe de o parte, asupra actelor întocmite de executorii judecătorești, supuse controlului instanțelor judecătorești, iar pe de altă parte, asupra activității executorilor judecătorești în privința căruia legea recunoaște atribuții ministrului justiției, prin inspectori generali de specialitate, și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, prin consiliul său de conducere.

Legea operează, astfel, o distincție între procedura de asigurare a legalității actelor de executare, aflată în competența instanței de executare investite cu cererea de contestație la executare și cea de asigurare a respectării prevederilor care vizează viața profesională a executorului, domeniu mai larg, care se referă și la actele întocmite de executorul judecătoresc. Controlul profesional exercitat de Ministerul Justiției, prin inspectori generali de specialitate, și de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, prin consiliul său de conducere, vizează: organizarea și funcționarea camerelor executorilor judecătorești și a birourilor executorilor judecătorești, comportarea executorilor judecătorești în raporturile de serviciu, cu autoritățile publice și cu persoanele fizice și juridice, dar și calitatea actelor și lucrărilor efectuate de executorii judecătorești, în acest caz însă nefiind posibilă desființarea actelor, ci numai antrenarea răspunderii disciplinare.

În literatura de specialitate¹ s-a reținut că cele două tipuri de control: profesional, asupra activității executorilor judecătorești și jurisdicțional, asupra actelor de executare, exercitat de instanța de executare, au scopuri diferite întrucât cel de al doilea urmărește protejarea unui interes particular al persoanei vătămate prin executare sau prin actul care se cere a fi anulat, cu consecința restabilirii situației anterioare iar controlul profesional are ca scop protejarea interesului general, creșterea prestigiului profesiei și a

¹ I. Gârbuleț, *Controlul profesional asupra activității executorilor judecătorești. Elemente de drept comparat*, în RRES nr. 3/2015, pp. 46-47.

calității serviciilor de interes public exercitat de către executor fără a viza în mod direct un act al executorului judecătoresc și fără a putea determina anularea sau constatarea vătămărilor aduse părților raportului execuțional în această procedură de control. Între controlul exercitat de instanța de executare și controlul exercitat de organele profesiei cu privire la actele de executare există o deosebire esențială în ceea ce privește consecințele produse asupra acestor acte. De asemenea, în funcție de urmarea procedurii în fața instanței de executare sau de soluțiile pronunțate de aceasta, este posibilă finalizarea controlului, fără a se aplica o sancțiune disciplinară¹.

Scopul acțiunii disciplinare raportat la antrenarea răspunderii executorului judecătoresc pentru săvârșirea faptelor prevăzute de lege vizează în primul rând asigurarea ordinii necesare în exercitarea profesiei de executor judecătoresc față de importanța și scopul acesteia, pentru asigurarea respectării legii și, mai apoi, are în vedere imprimarea în conștiința acestor profesioniști a necesității asigurării unei discipline constante, previzibile, în cadrul profesiei de executor judecătoresc².

Sediul principal al materiei răspunderii disciplinare a executorului judecătoresc este reprezentat de prevederile art. 47-49 din Legea nr. 188/2000 și de art. 60-67 din Ordinul nr. 210/2001 pentru aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești³.

Activitatea executorului judecătoresc, cu tot specificul ei, reprezintă practic munca executorului, încadrându-se generic în raporturile juridice de muncă, atare situație determinând legea aplicabilă ca drept comun în domeniul răspunderii disciplinare.

În ipoteza în care normele specifice sunt insuficiente, ținând seama de prevederea din art. 72 din Legea nr. 188/2000, care dispune completarea cu Codul de procedură civilă, cuprinzând numai norme de ordin procedural,

¹ E. Oprina, *Limitele controlului profesional asupra activității executorului judecătoresc în raport cu verificările instanței de executare*, în *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, vol. 2, pp. 241-244.

² A. Singh, *Răspunderea disciplinară a executorilor judecătorești*, reținut pentru publicare în RRES nr. 3/2018.

³ Publicat în M. Of. nr. 64 din 6 februarie 2001, cu modificările ulterioare.